

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 477/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. októbra 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED] a [REDACTED],
zastúpených advokátskou kanceláriou AK JUDr. Gelatka, s. r. o., Námestie SNP 17, Rajec, v mene ktorej koná advokát JUDr. Bohuslav Gelatka, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Čadca č. k. 6 Er 491/2014-50 z 15. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 Er 491/2014-50 z 15. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia s [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „veriteľ“ alebo „povinný“) uzavreli 22. septembra 2010 zmluvu o pôžičke. S cieľom zabezpečenia záväzku sťažovatelia v ten istý deň s veriteľom uzavreli zmluvu o zabezpečovacom prevode práv, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľov, konkrétne išlo o nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ], a to parcelu registra [REDAKOVANÉ] – zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 445 m² a stavbu súp. č. [REDAKOVANÉ] postavenú na parc. č. [REDAKOVANÉ] – dom, nachádzajúce sa v obci [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nehnuteľnosti“).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh zároveň vyplýva, že v exekučnej veci [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“) proti povinnému (veriteľ sťažovateľov, pozn.) o vymoženie povinnosti zaplatiť sumu 20 402 € s príslušenstvom uloženej platobným rozkazom okresného súdu sp. zn. 11 Ro 8/2014 z 22. mája 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 21. júna 2014, bol 20. mája 2016 okresnému súdu doručený návrh súdnej exekútorky [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdna exekútorka“) na schválenie príklepu udeleného vydražiteľke [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„vydražiteľka“). Predmetom dražby, v ktorej získala príklep vydražiteľka, boli tie isté nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva medzi povinným a sťažovateľmi.

4. Sťažovatelia sa na okresnom súde návrhom zo 16. júna 2016 domáhali vylúčenia nehnuteľností z exekúcie. Okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 16 C 203/2016 zo 17. mája 2017 v prospech sťažovateľov. V konaní o vylúčení nehnuteľností z exekúcie sa okresný súd zaoberal prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa platnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva, pričom ustálil, že zmluva medzi sťažovateľmi a povinným o zabezpečovacom prevode práva je absolútne neplatným právnym úkonom.

5. Okresný súd napadnutým uznesením (z 15. januára 2020, pozn.) podľa § 148 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) schválil príklep udelený vydražiteľke pri dražbe nehnuteľností vykonanej súdnou exekútorou 21. marca 2016. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, že prostredníctvom rozsudku sp. zn. 16 C 203/2016 zo 17. mája 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 11. januára 2018, považoval za preukázané, že okresný súd vylúčil nehnuteľnosti z exekúcie v prospech oprávneného. V dôsledku uvedeného okresný súd o návrhu sťažovateľov na odklad exekúcie nerozhodoval, *„nakoľko tým, že menovaní o odklad exekúcie žiadali do právoplatného rozhodnutia súdu o vylúčení dražených nehnuteľností z exekúcie, dôvod nimi podaného návrhu na odklad exekúcie odpadol“*.

6. Sťažovatelia vo vzťahu k porušeniu práva vlastníť majetok v ústavnej sťažnosti uviedli: *„Keďže zmluva o zabezpečovacom prevode práva nie je platná, nikdy nedošlo k prevodu vlastníckeho práva na povinného [REDAKOVANÉ], teda nebol ich vlastníkom ani v čase konania exekučnej dražby. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu sa však v exekúcii môžu postihnúť len veci, ktoré patria povinnej osobe. Je teda zrejmé, že v exekučnom konaní 6Er/491/2014 bol postihnutý majetok nepatriaci povinnému, pričom napadnutým*

uznesením boli sťažovatelia protiprávne zbavení vlastníckeho práva k Nehnutelnostiam a reálne hrozí, že svoj rodinný dom budú povinní vypratať.“

Sťažovatelia, uvedomujúc si, že neboli účastníkmi exekučného konania vedeného pod sp. zn. 6 Er 491/2014, vo vzťahu k porušeniu práva na súdnu ochranu v ústavnej sťažnosti prezentovali názor, že napadnuté uznesenie nemá zákonný podklad, nie je riadne odôvodnené a považujú ho za svojvoľné.

Sťažovatelia poukázali aj na to, že uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. OdK 127/2018 z 19. júna 2018 uverejneným v Obchodnom vestníku 26. júna 2018 bol na majetok povinného vyhlásený konkurz.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom takto: „*Základné právo [redacted] a [redacted] vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Čadca zo dňa 15.01.2020, spis. zn. 6Er/491/2014-50 porušené boli.*

Základné právo [redacted] a [redacted] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Čadca zo dňa 15.01.2020, spis. zn. 6Er/491/2014-50 porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Čadca zo dňa 15.01.2020, spis. zn. 6Er/491/2014-50 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie.

Okresný súd Čadca je povinný uhradiť [redacted] a [redacted] trovy právneho zastúpenia...“

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov o porušení práva vlastníť majetok, ako aj o porušení práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces tým, že okresný súd napadnutým uznesením schválil príklep vydražiteľke v exekučnej dražbe

k nehnuteľnostiam, ktoré neboli vo vlastníctve povinného, ale sťažovateľov, ktorí však neboli účastníkmi exekučného konania.

13. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy možno vyvodit', že sťažovateľ musí namietat' porušenie svojich základných práv a zároveň v spojitosti s konkrétnym konaním pred všeobecným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci, čo prichádza do úvahy iba za predpokladu, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už účastníkom tohto konania, teda konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (m. m. III. ÚS 464/2010, III. ÚS 281/2012, IV. ÚS 295/2013, I. ÚS 212/2016).

15. Podľa § 37 prvej vety Exekučného poriadku (účinného do 31. marca 2017) účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon.

16. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti sami uviedli, že „... si uvedomujú, že nie sú účastníkmi exekučného konania č. 6 Er/491/2014...“.

Na podklade uvedenej judikatúry, ustanovení Exekučného poriadku a s ohľadom na citované vyjadrenie sťažovateľov ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

17. *Ústavný súd považuje za dôležité bližšie ozrejmiť aj ďalšie okolnosti vedúce k rozhodnutiu o odmietnutí prejednávanej ústavnej sťažnosti.*

V prvom rade ústavný súd chápe, že sťažovatelia sa ocitli pod vplyvom napadnutého uznesenia v existenčne zložitej situácii a intenzívne vníma zásah do ich majetkových práv spôsobený postupom okresného súdu, ktorý sa v plnom rozsahu prejavil v napadnutom uznesení.

Ústavný súd však dáva sťažovateľom do pozornosti, že mu bola doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (veriteľa sťažovateľov a zároveň povinného v napadnutom exekučnom konaní). Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 261/2020-32 zo 6. októbra 2020 vyslovil porušenie práv povinného [REDAKOVANÉ]. V uvedenom náleze ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu. Sťažovatelia a povinný sú zastúpení rovnakým právnym zástupcom a ústavnými sťažnosťami namietajú rovnaké uznesenie okresného súdu. Úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní opätovne rozhodnúť o udelenom príklepe vydražiteľke v zmysle záverov prezentovaných v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 261/2020-32 zo 6. októbra 2020.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu